

Padomes viedoklis

Saskaņā ar Fiskālās disciplīnas likuma (turpmāk – FDL) 28. panta septīto daļu Fiskālās disciplīnas padome (turpmāk – Padome) sagatavo un iesniedz Saeimai un Ministru kabinetam viedokli fiskālās politikas jautājumos, ja atzīst tos par būtiskiem FDL normu ievērošanai.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013 par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eirozonas dalībvalstīs¹ (Regula 473/2013) 5. panta otrās daļas a) apakšpunktu, neatkarīga struktūra sniedz publisku izvērtējumu attiecībā uz tādu apstākļu iestāšanos, kuru dēļ ir iedarbināms korekcijas mehānisms.

FDL 11. pants ietver korekcijas mehānisma nosacījumus nacionālajā likumdošanā. Norma ietver vispārējās valdības pieļaujamās minimālās budžeta bilances korekciju vidēja termiņa budžeta plānā, lai nodrošinātu, ka faktiskā novirze no strukturālās bilances nosacījuma nekavē veidot sabalansētu budžetu. FDL pārejas noteikumi nosaka, ka 2013. gads ir atsauces gads, sākot ar kuru tiek vērtētas korekcijas mehānisma prasības saskaņā ar FDL 11. pantu.

Saskaņā ar Vienošanos par sadarbību², Padome veic novērtējumu tam, vai vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances (turpmāk – strukturālā bilance) korekcija, ja tāda jāveic saskaņā ar FDL 11. pantu, atbilst šī panta nosacījumiem, it īpaši attiecībā uz korekcijas mehānisma aktivizēšanas nepieciešamību, korekcijas apjomu un korekcijas piemērošanas laika periodu.

Strukturālās bilances nosacījuma Ex-post novērtējums

Saskaņā ar FDL 11. pantu Finanšu ministrija (turpmāk – FM) līdz nākamā (šogad 2022.) gada 1. decembrim aprēķina faktiskās vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances un minimālās plānojamās vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances starpību. Tā kā 2022. gada 1. decembrī tika koriģētas makroekonomisko rādītāju prognozes³, kas ietekmē arī FDL 11. panta nosacījumu aprēķinus, FM šos datus iesniedza 16. decembrī.

Padome 2022. gada 20. decembra sēdē izskatīja un pārbaudīja FM sniegtos aprēķinus par FDL 11. panta nosacījumu izpildi. Pārbaudes aprēķini iekļauti 1. tabulā.

Tabula 1

FDL 11. panta prasību izpildes pārbaude

Rādītājs/gads	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
(1) IKP faktiskajās cenās, milj. eiro	22 749	23 626	24 378	25 371	26 984	29 154	30 679	30 294	33 696
(2) Vispārējās valdības budžeta faktiskā strukturālā bilance, % no IKP	-0,7	-1,0	-1,5	-0,3	-1,2	-1,9	-1,2	-0,5	-1,1

¹ Regula 473/2013 [EUR-Lex - 32013R0473 - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

² Vienošanās par sadarbību starp FM un FDP (5.15.1.punkts), [download \(fdp.gov.lv\)](#)

³ [Koriģētās Makro prognozes 2022. gadam un VTBI 2023-2025 \(1.12\) | Fiskālās disciplīnas padome \(fdp.gov.lv\)](#)

Tabulas 1 turpinājums

(3) Vispārējās valdības budžeta faktiskā strukturālā bilance, milj. eiro	-164,1	-246,9	-360,2	-72,1	-335,1	-546,7	-373,2	-143,1	-387,2
(4) Minimālā plānojamā vispārējās valdības budžeta strukturālā bilance, % no IKP (Ietvara likumos noteiktie strukturālās bilances mērķi)	-1,3 ⁴	-1,0 ⁵	-1,0 ⁶	-0,9 ⁷	-1,0 ⁸	-1,2 ⁹	-0,6 ¹⁰	-0,5 ¹¹	-2,1 ¹²
(5) Minimālā plānojamā vispārējās valdības budžeta strukturālā bilance, milj. eiro	-295,7	-236,3	-243,8	-228,3	-269,8	-349,8	-173,8	-140,8	-707,6
(6) Saimnieciskā gada bilanču starpība, milj. eiro (3.-5.)	131,6	-10,6	-116,4	156,3	-65,2	-196,8	-199,4	-2,3	320,5
(7) Saimnieciskā gada bilanču starpība, % no IKP	0,6	0,0	-0,5	0,6	-0,2	-0,7	-0,6	0,0	1,0
(8) Uzkrātā bilanču noviržu summa visiem gadiem sākot no 2013.g., milj. eiro	131,6	121,0	4,6	160,9	95,7	-101,2	-300,5	-302,8	17,6
(9) Uzkrātā bilanču noviržu summa % pret IKP	0,6	0,5	0,0	0,6	0,4	-0,3	-1,0	-1,0	0,1
(10) FDL 11. panta nosacījums, % no IKP	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
(11) Ir jākorrigē, ja 9.<10.	Nav jākorrigē	Nav jākorrigē	Nav jākorrigē	Nav jākorrigē	Nav jākorrigē	Nav jākorrigē	Ir jākorrigē	Ir jākorrigē	Nav jākorrigē

Avots: FM un Padomes aprēķini

2021. gadā starpība starp vispārējās valdības budžeta faktisko strukturālo bilanci un minimālo plānojamo vispārējās valdības budžeta strukturālo bilanci 2021. gadā ir 320,5 miljoni eiro, bet uzkrātā bilanču noviržu summa visiem gadiem sākot no 2013.gada ir 17,6 miljoni eiro, jeb 0,1% pret IKP.

Tā kā 2021. gadā uzkrātā bilanču noviržu summa % pret IKP pārsniedz FDL noteikto apmēru (-0,5), korigējošais mehānisms nav piemērojams.

⁴ Zaudējis spēku - Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2013., 2014. un 2015.gadam (likumi.lv)

⁵ Zaudējis spēku - Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016.gadam (likumi.lv)

⁶ Zaudējis spēku - Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2015., 2016. un 2017.gadam (likumi.lv)

⁷ Zaudējis spēku - Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2016., 2017. un 2018.gadam (likumi.lv)

⁸ Zaudējis spēku - Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2017., 2018. un 2019. gadam (likumi.lv)

⁹ Zaudējis spēku - Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2018., 2019. un 2020. gadam (likumi.lv)

¹⁰ Zaudējis spēku - Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2018., 2019. un 2020. gadam (likumi.lv)

¹¹ Zaudējis spēku - Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2020., 2021. un 2022. gadam (likumi.lv)

¹² "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021., 2022. un 2023.gadam" <https://likumi.lv/ta/id/319409-par-vidēja-termiņa-budžeta-ietvaru-2021-2022-un-2023-gadam>